



REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-03/15-02/33

URBROJ: 517-06-2-1-1-16-16

Zagreb, 11. siječnja 2016.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 84. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15) i članka 5. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14), povodom zahtjeva nositelja zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, za procjenu utjecaja na okoliš sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) „Sovjak“ u općini Viškovo, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravani zahvat – sanacija lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) „Sovjak“ u općini Viškovo, nositelja zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, a temeljem Studije o utjecaju na okoliš koju je izradio ovlaštenik OIKON d.o.o. iz Zagreba, u travnju 2015. – prihvatljiv je za okoliš, uz primjenu zakonom propisanih i ovim rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša (A) i uz provedbu programa praćenja stanja okoliša (B)**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

A.1. MJERE ZAŠTITE TIJEKOM PROJEKTIRANJA I PRIPREME

Opće mjere

1. U okviru izrade Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša iz ovog Rješenja. Elaborat mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova zaštite okoliša.
2. Odrediti mjesta za skladištenje građevinskog i/ili otpadnog materijala, mjesta za parkiranje i smještaj mehanizacije, plato za pranje vozila, a sve u cilju smanjenja nepotrebnog oštećenja okolnih površina, skladištenjem otpada i materijala, izlivanjem štetnih tvari i dr. izvan predviđenih radnih prostora uz jamu „Sovjak“.

Mjere zaštite zraka

3. Glavnim projektom predvidjeti postavljanje vodenih topova za smanjenje koncentracija plinova H₂S, SO₂ i ostalih plinova u zraku koji bi se aktivirali kod pojave koncentracija u zraku od 80% od graničnih vrijednosti koncentracija H₂S ili SO₂. Predvidjeti svu opremu za održavanje nivoa sloja vode na površini jame na minimalno 0,2 m.

4. Glavnim projektom predvidjeti novu (kontrolnu) mjernu postaju uz najbliže stambene objekte. Rezultate praćenja kvalitete zraka prikazati na samoj postaji te na glavnim cestama (Ž5025 i D427 priključak na Ž5025) preko obavijesnih ploča.
5. Glavnim projektom predvidjeti dodatnu opremu odnosno sustav za sprečavanje emisije plinova na jedinici za preobradu mekog katrana.

Mjere zaštite voda

6. Provesti detaljna hidrogeološka istraživanja šire lokacije jame „Sovjak“ kako bi se odredila dubina prodora opasnog otpada u krško podzemlje i mogući utjecaji na priobalne izvore u slivu.
7. Temeljem dodatnih detaljnih hidrogeoloških istraživanja s ispitivanjem stupnja upojnosti odrediti lokaciju upoja.
8. Projektom rješenjem onemogućiti dotok vode u sloj tvrdog katrana koji ostaje na lokaciji.

Mjere zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti

9. Visina privremene žičane ograde mora biti minimalno 205 cm, a veličina oka ne smije biti veća od 5x5 cm. Predvidjeti sadnju trnovite živice uz privremenu ogradu.
10. Izraditi elaborat krajobraznog uređenja lokacije. U elaboratu primijeniti sljedeće smjernice:
 - za vrijeme sanacije voditi računa o tome da se postojeće, već razvijeno drveće u rubnoj zoni uz jamu „Sovjak“ sačuva u što većoj mjeri, a ako dođe do njihova uklanjanja ili oštećenja, da se prilikom sanacije ono nadomjesti novim sadnicama,
 - formu pokrivke uskladiti s prirodnom morfologijom okolnog terena (blagim organskim strukturama ublažiti neprirodnu geometrijsku formu nasipa, odnosno prekrivke).
11. Za krajobrazno uređenje područja koristiti autohtone i ukrasne biljne vrste koje se javljaju u sastavu vegetacijskih zajednica prisutnih na širem području zahvata, a čije korijenje nije duboko i invazivno kako ne bi narušilo stabilnost prekrivke.
12. Prije početka radova na krajobraznom uređenju područja utvrditi raširenost invazivnih biljnih vrsta na lokaciji.

Mjere zaštite od ekoloških nesreća

13. Prilikom pripreme i projektiranja predvidjeti način postupanja u iznenadnim situacijama.
14. Glavnim projektom propisati sigurnosne mjere uključujući mjere sprječavanja izlivanja/prosipanja opasnog otpada, zaštite od požara, tehnološke eksplozije i drugih iznenadnih događaja.

Mjera zaštite od prometnog opterećenja

15. Izraditi projekt privremene regulacije prometa za vrijeme trajanja radova.

Mjera zaštite stanovništva

16. Obavijestiti lokalno stanovništvo o početku radova, posebno stanovnike najbližih stambenih objekata i uspostaviti stalnu komunikaciju sa stanovnicima najbližih objekata.

17. Izraditi *Plan i program obavještanja i potencijalnog privremenog iseljavanja stanovništva ili evakuacije u slučaju prekoračenja dozvoljenih razina koncentracija onečišćujućih tvari u zraku*. Planom i programom definirati lokaciju privremenog smještaja lokalnog stanovništva, proceduru, način i odgovorne osobe za organiziranje privremenog smještaja, obavještanje i eventualnu evakuaciju lokalnog stanovništva u slučaju prekoračenja praga dozvoljenih koncentracija onečišćujućih tvari u zraku.
18. Navedenim Planom i programom predvidjeti mogućnost obustave radova i privremenog iseljavanja stanovništva, u skladu s relevantnom regulativom i rezultatima praćenja koncentracija onečišćujućih tvari u zraku. Također Planom i programom potrebno je predvidjeti dostatne kapacitete privremenog smještaja i prijevoza stanovništva u slučaju prekoračenja praga dozvoljenih koncentracija onečišćujućih tvari u zraku i potrebe evakuacije stanovništva.

A.2. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM SANACIJE

Opće

1. Područje rada dizalice ograničiti unutar područja zahvata stavljanjem graničnika za dozvoljeni radijus dizalice.
2. Tijekom sanacije za promet koristiti isključivo državnu cestu D427 kako bi se izbjeglo opterećenje ceste Ž5025.
3. Održavati u funkcionalnom stanju svu opremu koja se koristi na gradilištu. Osigurati sve potrebne resurse predviđene *Planom i programom obavještanja i potencijalnog privremenog iseljavanja stanovništva ili evakuacije u slučaju prekoračenja dozvoljenih razina koncentracija onečišćujućih tvari u zraku* za vrijeme izvođenja radova.

Mjere zaštite zraka

4. U danima s jakim vjetrom, obustaviti radove iskapanja, kretanja radnih strojeva po radnim i manipulativnim prostorima i ostale radove uslijed kojih dolazi do podizanja prašine. Također predvidjeti obustavu radova u slučaju kvara ili neispravnosti rada mjernih postaja i obavijesnih ploča za praćenje kvalitete zraka.
5. Održavati nivo sloja vode na površini jame „Sovjak“ na minimalno 0,2 m kako bi se osigurala zaštita od oslobađanja plinova tijekom izvođenja radova.
6. Zaštitnu opremu uskladiti s potencijalnim opasnostima na gradilištu. Tijekom boravljenja u neposrednoj blizini jame „Sovjak“ obavezno je nošenje zaštitnih maski s plinskim ili kombiniranim filtrima, odnosno, ako će koncentracije biti iznad razina kada zaštitne maske s filtrima nisu odgovarajuće, koristiti samostalne uređaje za disanje sa stlačenim zrakom ili neki drugi izvor zraka.
7. Kontrolirati koncentracije mjerenih parametara na novoj i postojećoj mjernoj postaji Viševac. Ako 1-satne koncentracije H₂S ili SO₂ dosegnu 80% vrijednosti GV, aktivirati topove za stvaranje vodene magle. Ako dođe do prekoračenja graničnih vrijednosti, obustaviti radove i otkriti uzrok promjene lokalne kvalitete zraka te zatim prilagoditi dinamiku radova.
8. Manipulativne površine i transportne putove unutar područja sanacije jame „Sovjak“ te pristupni put u zoni naselja po potrebi polijevati vodom radi smanjenja razine prašivanja, na osnovi direktnog opažanja.

Mjere zaštite voda

9. Na prostoru gradilišta gdje se pretače gorivo, peru vozila i servisiraju strojevi, kao i na lokaciji sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda iz jame izvesti vodonepropusni radni plato s horizontalnom i bočnom zaštitom i odgovarajućim padom da se onemogući istjecanje na okolni teren.
10. Pročišćavati onečišćene vode iz jame „Sovjak“ i oborinske vode radnog platoa prije upuštanja u krško podzemlje putem upojne građevine.
11. Redovito uzorkovati i ispitivati sastav pročišćenih otpadnih voda prije upuštanja u krško podzemlje putem upojne građevine te o tome voditi očevidnik.
12. Na gradilištu osigurati dovoljan broj kemijskih WC-a za radnike i osoblje gradilišta te ih prazniti putem ovlaštene osobe ili izgraditi vodonepropusnu trokomornu septičku jamu ako ne postoji mogućnost priključka na sustav javne odvodnje.
13. U trenutku kada se s radovima vađenja tekućeg dijela otpada dođe do razine tvrdog katrana ispitati njegovu tlačnu čvrstoću. Prilikom punjenja jame inertnim materijalom prirodnog porijekla pažnju posvetiti zaštiti sloja tvrdog katrana koji služi kao nepropusna barijera. Jama će se najprije zatrpavati slojem sitnog materijala frakcije 0-8 mm, do 0,5 m visine, odnosno dok se ne prekrije cijela površina dna jame. Također, pažnju posvetiti prilikom zatrpavanja uz rub jame, kako bi se zaštitila barijera i na bočnim stranicama jame. Na taj način će se onemogućiti kontakt sadržaja jame s krškim podzemljem, putem kaverni koje su zabrtvljene u sadašnjem stanju slojevima tvrdog katrana.

Mjere zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti

14. U slučaju da se utvrdi prisutnost invazivnih biljnih vrsta, ukloniti ih u skladu s aktualnim istraživanjima i saznanjima vezanim za suzbijanje invazivnih vrsta kako bi se spriječilo njihovo širenje nakon završetka svih radova.
15. Za hortikulturno uređenje, koristiti autohtone biljne vrste koje se pojavljuju kao prirodna vegetacija šireg područja zahvata, a čije korijenje nije duboko i invazivno kako ne bi narušilo stabilnost prekrivke.
16. Po završetku radova prema elaboratu krajobraznog uređenja urediti područje predmetne lokacije.
17. Nakon završetka radova sanirati sve eventualno oštećene površine i po potrebi rekultivirati područje unutar obuhvata zahvata.

Mjere zaštite od nastajanja otpada

18. Privremeno skladištiti sav otpad prema vrstama na unaprijed određenoj odgovarajućoj površini.
19. Organizirati odvoz otpada putem ovlaštene osobe ovisno o dinamici njegovog nastanka.
20. Građevni otpad odvojeno sakupljati te predavati ovlaštenoj osobi.
21. Sav opasni otpad koji nastaje na lokaciji jame odvojeno sakupljati i privremeno skladištiti u posebnim spremnicima na nepropusnoj betonskoj podlozi sa zaštitnom tankvanom odgovarajućeg volumena u slučaju iznenadnog izlijevanja te predavati ovlaštenoj osobi.
22. Komunalni otpad odvojeno sakupljati te predavati ovlaštenoj osobi.

23. Ambalažni otpad razvrstavati prema vrstama, sakupljati u odgovarajuće spremnike te predavati ovlaštenoj osobi.
24. Privremeno skladište nastalog neopasnog i inertnog otpada izgraditi tako da se onemogući istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, u vode, podzemne vode i more, da se onemogući raznošenje otpada u okoliš, odnosno da se onemogući njegovo razlijevanje i/ili ispuštanje u okoliš, da je podna površina otporna na djelovanje otpada, da se neovlaštenim osobama onemogući pristup otpadu, da je građevina opremljena uređajima, opremom i sredstvima za dojavu i gašenje požara, da su na vidljivom i pristupačnom mjestu obavljanja tehnološkog procesa postavljene upute za rad, da je mjesto obavljanja tehnološkog procesa opremljeno rasvjetom, da je do građevine omogućen nesmetan pristup vozilima, da je građevina opremljena opremom i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima otpada.
25. Ako se radi o opasnom otpadom, pored uvjeta navedenih u točki 24., građevinu natkriti, neprekidno nadzirati i onemogućiti dotok oborinskih voda na otpad.

Mjere zaštite od buke

26. Izraditi elaborat zaštite od buke s gradilišta kojim će se osigurati da razine buke radova tijekom dnevnog i večernjeg razdoblja (7-19 sati i 19-23 sata) ne prelaze 65 dB(A), odnosno 70 dB(A) u razdoblju od 8 do 18 sati. Nije dopušten rad tijekom razdoblja noći.
27. Radne strojeve, postrojenja i vozila redovito kontrolirati, servisirati i održavati.
28. U slučaju prekoračenja razine buke, radove obustaviti i reorganizirati na način da se zadovolje granične vrijednosti, te odrediti zone mogućih utjecaja.
29. U svim fazama sanacije koristiti isključivo državnu cestu D427. Jedino u fazi punjenja jame ovisno o lokaciji iskopa ili viška iskopa materijala, moguće je pojedine količine materijala dovoziti i drugim pravcima uz suglasnost Općine Viškovo.

Mjere zaštite od ekoloških nesreća

30. Gradilište osigurati vatrogasnim pristupima, znakovima upozorenja, odgovarajućom sigurnosnom opremom/mehanizacijom za brzo uklanjanje nastalih onečišćenja, mobilnim crpkama, kontejnerima za odlaganje otpada, sredstvima za neutralizaciju onečišćenja i dr. u skladu s Elaboratom zaštite od požara i eksplozija koji će se izraditi u sklopu Glavnog projekta.
31. Osigurati dovoljnu udaljenost među objektima, a unutar objekata odjeljivanje prostora prema namjeni, radeći tako osnovne požarne sektore odnosno podsektore.
32. Pravilno upotrebljavati i redovito održavati svu opremu, alate i mehanizaciju koja se koristi prilikom sanacije. Koristiti ispravnu opremu, neiskreće alate, električnu opremu u protueksplozijskoj izvedbi te iskro-lovce na vozilima.
33. U slučaju izlijevanja naftnih derivata odmah poduzeti mjere za sprječavanje daljnjeg razlijevanja, sakupiti onečišćeno tlo ili vodu, odložiti u posebne spremnike te predati ovlaštenoj osobi.
34. U općem slučaju iznenadnih događaja postupiti prema Planu zaštite i spašavanja Općine Viškovo.

Mjere zaštite stanovništva

35. Poduzeti mjere propisane Planom i programom obavještanja i potencijalnog privremenog iseljavanja stanovništva ili evakuacije u slučaju čestih prekoračenja graničnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku i eventualnih dostizanja pragova upozorenja ili iznenadnih situacija.
36. Ako mjerenja satnih koncentracija H₂S ili SO₂ prekorače pragove upozorenja o tome obavijestiti javnost zvučnim i svjetlosnim signalima.

Svjetlosno onečišćenje

37. U slučaju povišenog svjetlosnog onečišćenja na okolni prostor namijenjen stanovanju, prilagoditi tehnologiju osvjetljenja, ali u skladu s potrebama minimalnih uvjeta za radne prostore.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

B.1. Prijedlog programa praćenja stanja okoliša tijekom sanacije

Zrak

1. Uz postojeće parametre kvalitete zraka (H₂S, NH₃, CO, CH₄) na mjernoj postaji imisijskog praćenja odlagališta Viševac, Viškovo, omogućiti mjerenje dodatnih onečišćujućih tvari: SO_x, NO_x, O₃, HOS, merkaptani, benzen.
2. Na novoj mjernoj postaji pratiti sljedeće parametre: SO_x, NO_x, O₃, HOS, PM10, merkaptani, H₂S, benzen.
Mjerenja započeti minimalno tri mjeseca prije početka radova. Podatke o rezultatima praćenje kvalitete zraka prikazati i na ekranu svake od mjernih postaja na lokaciji te na glavnim cestama u Općini Viškovo na Ž5025 i na spoju D427 sa Ž5025.
3. Redovito kontrolirati mjerene vrijednosti na postojećoj mjernoj postaji – Viškovo Viševac i novoj mjernoj postaji.

Vode

1. Postojeći program praćenja stanja voda nastaviti na istim točkama, kao i za odlagalište Viševac, do početka sanacijskih radova, što znači uzorkovanje i analiza vode (C analiza) korespondentnih izvora (Zvir, Mlaka, Pod Jelšun, Cerovica), ali za potrebe sanacije jame „Sovjak“ proširiti na 4 puta godišnje s posebnom pažnjom na istaknute reperne spojeve trihalometan, lako hlapive halogene ugljikovodike, tetrahidrofurani i tetrahidrotiofen.
2. Tijekom sanacije iste analize raditi 1 puta tjedno radi očekivanih dinamičkih promjena u jami „Sovjak“.
3. Posebnu pažnju posvetiti kvaliteti vode prije upuštanja u krško podzemlje nakon uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz jame ili oborinskih voda. Sukladno regulativi provoditi analizu repernih parametara u vodi prije upuštanja u krško podzemlje, posebice tijekom upuštanja pročišćenih otpadnih voda iz jame.

Buka

1. Na početku svake faze sanacije (4 faze sanacije) tijekom cijelog 16 satnog radnog vremena provesti mjerenje buke na referentnim točkama imisije. Ako izmjerene vrijednosti buke na referentnim točkama pokažu prekoračenje dozvoljenih vrijednosti, poduzeti dodatne mjere smanjenja buke kako bi se utjecaj buke koja se širi na okoliš s lokacije zahvata sveo na dopuštenu razinu.

B.2. Prijedlog programa praćenja stanja okoliša nakon sanacije

Vode

Nakon završene sanacije jame „Sovjak“, mjesec dana 1 puta tjedno analizirati vode korespondentnih izvora.

- II. Nositelj zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, dužan je osigurati provedbu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša kako je to određeno ovim rješenjem.**
- III. O rezultatima praćenja stanja okoliša nositelj zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, obavezan je podatke dostavljati Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.**
- IV. Nositelj zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, podmiruje sve troškove u ovom postupku procjene utjecaja na okoliš. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim rješenjem koje prileži u spisu predmeta.**
- V. Ovo rješenje prestaje važiti ako u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja nositelj zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim rješenjem.**
- VI. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb, podnio je putem opunomoćenika Rijekaprojekt d.o.o. iz Rijeke 4. svibnja 2015. zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) „Sovjak“ u općini Viškovo. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15, u daljnjem tekstu: Zakon) te članka 8. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14, u daljnjem tekstu Uredba), kao što su:

- Mišljenje o usklađenosti zahvata s prostorno-planskom dokumentacijom Uprave za dozvole državnog značaja Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (KLASA: 350-02/15-02/25, URBROJ: 531-06-1-2-15-2) od 16. travnja 2015.,
- Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA: UP/I 612-07/14-60/56, URBROJ: 517-07-1-1-2-14-5) od 30. svibnja 2014. da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu te stoga nije potrebno provesti postupak glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu s obzirom da je u provedenom

postupku isključena mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže,

- Studiju o utjecaju na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) koja je priložena uz zahtjev izradio je ovlaštenik OIKON d.o.o. iz Zagreba, u travnju 2015. (broj: 928-14) koji ima ovlaštenje Ministarstva za izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš (KLASA: UP/I 351-02/13-08/84; URBROJ: 517-06-2-2-2-13-2 od 9. listopada 2013). Voditelj izrade je dr.sc. Božica Šorgić, mag.chem.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 80. stavku 3. Zakona i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu Ministarstvo) objavljena je informacija o zahtjevu za provedbu postupka (KLASA: UP/I 351-03/15-02/33, URBROJ: 517-06-2-1-1-15-2 od 26. svibnja 2015.).

Odluka o imenovanju Savjetodavnog stručnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu Povjerenstvo) donesena je temeljem članka 87. stavka 1., 4. i 5. Zakona, 30. lipnja 2015. (KLASA: UP/I 351-03/15-02/33, URBROJ: 517-06-2-1-1-15-7).

Povjerenstvo je održalo dvije sjednice. Na prvoj sjednici održanoj 15. srpnja 2015. u Viškovu, Povjerenstvo je obišlo lokaciju te nakon rasprave ocijenilo da je Studija stručno utemeljena, izrađena u skladu s propisima, no zahtjeva određene dorade i izmjene sukladno primjedbama iznesenim na sjednici.

Ministarstvo je nakon pozitivnog očitovanja članova Povjerenstva na doradenu Studiju, 25. kolovoza 2015. donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I 351-03/15-02/33, URBROJ: 517-06-2-2-15-11). Zamolbom za pravnu pomoć koordinacija (osiguranje i provedba) javne rasprave (KLASA: UP/I 351-03/15-02/33, URBROJ: 517-06-2-2-15-12 od 25. kolovoza 2015.) povjerena je Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije. Javna rasprava o Studiji radi sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupku odlučivanja o predmetnom zahtjevu sukladno odredbama članka 162. stavka 2. Zakona održana je u razdoblju od 14. rujna do 13. listopada 2015. Javno izlaganje je održano 30. rujna 2015. u Viškovu. Prema Izvješću o održanoj javnoj raspravi (KLASA: 351-03/15-01/30, URBROJ: 2170/1-03-08/6-15-22 od 20. listopada 2015.) tijekom javnog uvida pristigli su prijedlozi, mišljenja i primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti na Studiju te također upisani u knjigu primjedbi i prijedloga izloženu uz Studiju u Općine Viškovo: Kluba vijećnika HDZ-a Općinskog vijeća Općine Viškovo; Općine Viškovo; građanske udruge „Smokvarijska lista“; Eko stožera i općinskih vijećnika liste grupe birača Roberta Božića, liste grupe birača Ksenije Žauhar te građanina Tomislava Blažića. Na adresu Ministarstva nije pristiglo niti jedno mišljenje, primjedba ili prijedlog javnosti. Primjedbe su se u bitnom odnosile na zatvaranje cjelokupnog radnog prostora odnosno izgradnju montažne hale ili balona s ventilacijskim i filterskim sustavima, ograničenjem radova u ljetnom razdoblju, potrebu za dodatnim praćenjem kvalitete zraka prilikom sanacije, definiranje opreme za sprječavanje emisija tijekom predobrade mekog katrana te jasno definiranje mogućnosti privremenog smještaja okolnog stanovništva i procedure za obavještanje i uzbunjivanje stanovništva i njihove evakuacije u slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti i praga upozorenja onečišćujućih tvari u zraku. Nositelj zahvata prihvatio je zahtjev javnosti za postavljanjem dodatne mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka za vrijeme izvođenja radova sanacije, da početak mjerenja bude barem tri mjeseca prije početka radova te da se rezultati mjerenja objavljuju izravno na displeju mjerne postaje te je sukladno tome studija dopunjena odgovarajućom mjerom i programom praćenja kvalitete zraka na novoj mjernoj postaji. Nositelj zahvata će kroz mjerama propisan *Plan i program obavještanja i potencijalnog privremenog iseljavanja*

stanovništva ili evakuacije u slučaju prekoračenja dozvoljenih razina koncentracija onečišćujućih tvari u zraku definirati način funkcioniranja i lokaciju privremenog smještaja stanovnika, protokol obavještanja lokalnog stanovništva te način evakuacije u slučaju pojave prekoračenja dozvoljenih koncentracija onečišćujućih tvari u zraku.

Povjerenstvo je na drugoj sjednici održanoj 24. studenoga 2015. u Zagrebu razmotrilo izvješće o provedenoj javnoj raspravi, izložene primjedbe javnosti te očitovanje nositelja zahvata na iste koje je dao putem izrađivača Studije – ovlaštenika. Slijedom svega razmotrenog, Povjerenstvo je u skladu s člankom 14. i 16. Uredbe donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš i predložilo mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Uz predmetno mišljenje Povjerenstvo je Ministarstvu na uvid dostavilo i pisani podnesak člana, predstavnika Općine Viškovo koji je dostavio izdvojeno mišljenje, a radi provedbe postupka prema članku 18. stavku 2. Uredbe. Primjedbe navedene u izjavi, u bitnom, se odnose na potrebu uspostave sustava monitoringa nad otpadom prilikom vađenja i postupanja s istim na lokaciji zahvata te na propisivanje obaveze da se radovi na uklanjanju slojeva otpada iz jame u svim fazama sanacije ne mogu odvijati u ljetnom periodu osobito u razdoblju od 15.6. do 1.9. odnosno u periodu velikih vrućina.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je na sljedeći način: Planirani zahvat sanacije lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) „Sovjak“ nalazi se na području Primorsko-goranske županije, na području Općine Viškovo i obuhvaća katastarske čestice sve u k.o. Viškovo: k.č. 4457 u vlasništvu Općine Viškovo i k.č 4456/1, 4458/1 i 4458/2 u vlasništvu KD Čistoća, Rijeka. Ovom zahvatu se pristupa po ishodu uporabne dozvole za sanaciju odlagališta Viševac, a lokacijskom dozvolom će se utvrditi dva obuhvata zahvata: jedan za budući sanirani prostor lokacije onečišćene opasnim otpadom jame „Sovjak“ i drugi za manipulativne površine u funkciji uspostave privremenih građevina za sanaciju jame „Sovjak“ za koji je potrebno sklopiti Ugovor o pravu građenja s KD Čistoća, Rijeka.

Prostor jame „Sovjak“ korišten je za odlaganje opasnog otpada za potrebe industrije, uglavnom s područja Grada Rijeke i okolice u razdoblju od 1956. do 1990. kada se prestalo s odlaganjem.

Strategijom gospodarenja otpadom (NN 130/05) i Planom gospodarenja otpadom (NN 85/07, 126/10, 31/11, 46/15) te prostorno-planskom dokumentacijom (Prostorni plan uređenja Općine Viškovo (SN PGŽ br. 49/07 i 04/12), Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ br. 32/13) predviđena je sanacija predmetne lokacije.

Prisutni otpad, u ukupnoj količini od oko 152 000 m³, raslojen je u 4 sloja različitih fizikalno-kemijskih karakteristika koji su od površine prema dnu jame formirani kako slijedi:

1. sloj plutajućih ugljikovodika
2. sloj otpadne vode
3. sloj mekog katrana
4. sloj tvrdog katrana

Faze sanacije:

Uklanjanje krutog otpada

Kranovima i odgovarajućom opremom (grabilica ili kuka) započet će sanacija uklanjanjem svih velikih otpadnih predmeta koji su odloženi na površini jame, uključujući bačve, stare građevinske pontone, glomazni komunalni otpad. Izvađeni otpad prenijet će se izravno u

kamion opremljen nepropusnim spremnikom (s mogućnošću pokrivanja) i dalje zbrinuti od strane ovlaštene osobe.

Uklanjanje sloja plutajućih ugljikovodika

Površinski sloj ugljikovodika u jami „Sovjak“ uklonit će se polako mehaničkim iskopom pomoću velike dizalice. Iskopani materijal privremeno će se uskladištiti na lokaciji zahvata od 3 do 5 dana u zatvorenim nepropusnim kontejnerima te biti prevezen na spaljivanje izvan Hrvatske.

Uklanjanje i obrada sloja otpadne vode

Nakon uklanjanja sloja plutajućeg ugljikovodika predviđeno je uravnoteženo uklanjanje otpadne vode crpljenjem pomoću radne jedinice ili samo ulazne cijevi smještene na pokretnoj splavi. Kapacitet crpljenja će se postaviti tako da se uspostavi uravnotežen unos vode u skladu s odabranom tehnologijom predobrade. Za optimalno razdoblje djelovanja za pročišćavanje otpadnih voda, cilj je 50 – 70 m³ po danu.

Sklop plutajuće pumpe će se postaviti da usmjerava vodu do obalne instalacije koja se sastoji od sedimentacijskog spremnika (ciklonski tip) nakon sustava pojasnog filtra. Podešavanje pH treba biti provedeno istodobno s crpljenjem vode sustavom automatskog doziranja koji se temelji na "online" mjerenju pH. Voda gravitacijski teče do pojasnog filtra koji osigurava niski sadržaj suspendirane tvari. Uz dodatak koagulanta/flokulenta, moguće je također ukloniti vodene emulzije. Nakon toga slijedi uklanjanje krutih tvari iz vode adsorpcijom na granuliranom aktivnom ugljenu (GAC). Kapacitet jedinice za obradu će biti projektiran na temelju željenog protoka, i izračunatih onečišćujućih tvari koje se trebaju ukloniti. Konačni efluent se nakon pročišćavanja ispušta u upojnu građevinu. Kakvoća vode prije ispuštanja mora biti u skladu s Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN br. 80/13, 43/14, 27/15).

Uklanjanje, obrada i transport katrana i taloga

Sloj mekog katrana s talogom će se iskopati istim tipom dizalice i opremom kao i plutajući ugljikovodici. Procjenjuje se kapacitet uklanjanja od 6 m³/sat mekog katrana. Dnevni kapacitet vađenja sloja mekog katrana stoga se procjenjuje na 96 m³.

Vađenje sloja mekog katrana odnosno taloga predviđa se sve dok se ne dospije do razine sloja tvrdog katrana. Kako bi se ustanovilo da se iskapanjem došlo do tvrdog materijala odnosno tvrdog katrana/taloga koristit će se metoda terenske odluke za ocjenu krutosti tla. Zaštitni sloj otpadne vode koji će ostati na površini jame (debljine minimalno 0,2 m), tijekom uklanjanja mekog katrana služiti će u sprečavanju emisije plinova iz otpadnih slojeva katrana.

Nakon vađenja, sloj mekog katrana dizalicom se usmjerava u jedinicu za predobradu vapnom, smještenu uz jamu. Meki katran stabilizirat će se s vapnom, u 10%-tnoj količini u ukupnoj smjesi (predobrada), kako bi se povećala viskoznost u skladu s potrebama sigurnog transporta. Predobrada vapnom može se provoditi pomoću zasebne miješalice.

Nakon predobrade otpad se odlaže u zatvorene nepropusne kontejnere te se dalje transportira na konačnu obradu na spaljivanje na isti način kao i plutajući sloj ugljikovodika. Trebalo bi biti moguće iskopani materijal pohraniti na lokaciji zahvata do 3 dana u zatvorenim nepropusnim kontejnerima. Na lokaciji će biti postavljeno oko 16 kontejnera kapaciteta 10 – 20 t (oko 15 t) u skladu s projektiranom dinamikom.

Prilikom ulaza u radnu zonu prazni kamioni će se vagati. Nepropusni kontejneri će se podići/navući na kamion. Nakon završetka utovara, kamion mora biti opran i očišćen na platou za pranje kako bi se spriječilo moguće onečišćenje okolnog područja. Nadalje, prije napuštanja radne zone utovareni kamion će se vagati i uz odgovarajuću prateću dokumentaciju uputiti na konačno zbrinjavanje.

Očekivani period vađenja, obrade i transporta ovog sloja otpada je 21 mjesec (uključujući montažu i demontažu opreme).

Zatvaranje jame nakon uklanjanja otpadnih tvari

Nakon uklanjanja otpadnih tvari iz jame sve do sloja tvrdog katrana, koji ostaje na dnu jame slijedi drugi dio sanacije koji obuhvaća sljedeće radnje:

1. punjenje jame „Sovjak“ inertnim materijalom prirodnog porijekla s nabijanjem u slojevima od maksimalno jednog metra,
2. paralelno s punjenjem jame „Sovjak“ postavlja se zdenac za praćenje,
3. prekrivanje jame „Sovjak“ završnim pokrovnim slojem koji se sastoji od drenažnog sloja i rekultivirajućeg sloja debljine 2 metra,
4. gradnja obodnog kanala za prikupljanje oborinske vode.

Paralelno s ugradnjom i nabijanjem inertnog materijala prirodnog porijekla gradi se zdenac za praćenje i eventualno ispumpavanje preostale vode s dna jame od PEHD cijevi. Inertni materijal prirodnog porijekla ugrađuje se iznad razine oboda jame tj. formirat će se "kapa" (na koju dolazi drenažni sloj za oborinske vode) koja će omogućiti odvodnju oborinske vode van jame. Potrebno je postići nagib vanjskog pokosa inertnog materijala oko 1:5, koji čini zatvoreno tijelo jame. Tako se omogućuje otjecanje oborinske vode sa zatvorene plohe jame prema obodnom kanalu koji skuplja vode, a ujedno se prostor vizualno uklapa u okoliš.

Završni pokrovni sloj nakon ispune jame inertnim materijalom prirodnog porijekla izradit će se od drenažnog sloja i rekultivirajućeg sloja debljine 2 m.

Preporuča se da se utvrdi drenažni sloj pomoću sintetičkog materijala – geokompozitni materijal. Ugradnju treba provoditi tako da je oštra strana geosintetičkog drenažnog sloja na vrhu. Na drenažni sloj predviđeno je postavljanje rekultivirajućeg sloja debljine oko 2 m koji bi se izgradio od temeljnog sloja i prašinasto, pjeskovitog humusa.

Nakon ugradnje svih navedenih slojeva, oko jame „Sovjak“ izgradit će se vodonepropustan betonski obodni kanal.

Vizualno će prostor jame biti uklopljen u okolni teren na način da će se nasipom na jami i krajobraznim uređenjem postići blaga uzvisina nad bivšim prostorom jame.

Prostornim planom uređenja općine Viškovo ("Službene novine Primorsko-goranske županije" br. 49/07) te Izmjenama i dopunama prostornog plana uređenja Općine Viškovo ("Službene novine Primorsko-goranske županije" br. 4/12), na karti "Korištenje i namjena površina", lokacija jame „Sovjak“ (kao i prostor odlagališta Viševac) nakon sanacije predviđena je kao ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište.

Tijekom sanacije jame „Sovjak“ utjecaj na **kvalitetu zraka** javit će se najvećim dijelom tijekom uklanjanja otpadnih tvari iz jame te u znatno manjoj mjeri uslijed kretanja vozila i radnih strojeva.

Uslijed iskopa materijala iz jame „Sovjak“ mogu se pojaviti emisije i imisije onečišćujućih plinova u zrak (lakohlapivi organski spojevi, PAH, aromatski ugljikovodici, SO₂/SO₃, CO, H₂S, metan, merkaptani). Predviđeno je da se osigura stalna prisutnost površinskog sloja vode (minimalno 0,2 m) kao barijera koja će smanjiti potencijalne emisije onečišćujućih tvari u zrak. Najveće emisije plinova očekuju se prvenstveno tijekom grabljenja grablicom kada voda neće moći pokrivati materijal.

Zbog mogućih emisija tijekom predobrade mekog katrana (miješanje s vapnom) u jedinici za predobradu, potrebno je predvidjeti opremu za zatvaranje miksera te sakupljanje i obradu nastalih plinova iznad miksera za cijelo vrijeme trajanja radova predobrade.

Usprkos pridržavanju mjera zaštite zraka moguć je negativan utjecaj na zrak koji će promijeniti postojeću razinu onečišćenosti zraka tijekom sanacije.

Pridržavanjem propisanih mjera smanjenja utjecaja uslijed transporta vozilima i iz radnih strojeva ne očekuje se značajan doprinos ovih emisija s obzirom da će se otpad prevoziti u zatvorenim nepropusnim kontejnerima s lokacije do konačnog mjesta obrade.

Uzimajući navedeno u obzir predloženo je kontinuirano praćenje kvalitete zraka te da rezultati praćenja, kao i rezultati postojećeg mjerenja budu dostupni on-line na stranicama Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (do 2015. AZO). Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12) definirane su granične vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku koje predstavljaju razine onečišćenosti, ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja, ne postoji ili je najmanji mogući rizik od štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini te se ovisno o vrsti i načinu mjerenja mogu prekoračiti određeni broj dana u godini. Prag upozorenja predstavlja razinu onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za čitavo stanovništvo i pri čijoj se pojavi žurno poduzimaju odgovarajuće propisane mjere. Iz tog razloga je radi prevencije utjecaja na zdravlje stanovništva predloženo da se aktiviraju topovi za proizvodnju vodene magle ako vrijednosti 1-satne koncentracije SO₂ dosegnu 80% od GV. U slučaju dostizanja GV te ako dođe do prekoračenja ili dugotrajnog kontinuiranog (48 sati) povećanja koncentracije u odnosu na postojeća mjerenja predviđeno je obustaviti radove i otkriti uzrok promjene lokalne kvalitete zraka te prilagoditi dinamiku radova kako bi se izbjegla daljnja prekoračenja, a ukoliko mjerenja satnih koncentracija SO₂ prekorače pragove upozorenja (tijekom tri uzastopna sata) u skladu s odredbama Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12) potrebno je o tome obavijestiti lokalno stanovništvo.

Uspostava sustava obavještavanja (osobnog, zvučnog, signalnog, putem medija) u slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zrak te praga upozorenja definirat će se u sklopu Plana i programa obavještavanja i potencijalnog privremenog iseljavanja stanovništva ili evakuacije u slučaju prekomjernog onečišćenja zraka.

Lokacija odloženog opasnog otpada „Sovjak“ se prema Odlukama skupštine Primorsko-goranske županije iz 2012. i 2013. nalazi izvan zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće u slivu izvora u gradu Rijeci. Praćenje i analize vode kroz 6 godina nisu pokazale utjecaj na izvorske vode u priobalju, što upućuje na tumačenje da infiltrirani opasni otpad iz jame „Sovjak“ do sada nije dosegao saturiranu zonu krškog vodonosnika i da nije do sada transportiran prema korespondentnim priobalnim izvorima.

Lokacija visoko onečišćena opasnim otpadom jama Sovjak predstavlja točkasti izvor onečišćenja koji direktno utječe na onečišćenje tla u blizini, odnosno kroz stjenke jame prodorom onečišćene vode u podzemlje.

Neposredan utjecaj na tlo moguć je u obliku onečišćenja tla naftnim derivatima iz radnih strojeva i građevnim materijalom do kojih može doći u slučaju nepažljivog rukovanja mehanizacijom, opasnim otpadom i otpadnim vodama. Vjerojatnost ovog negativnog utjecaja na području zahvata moguće je umanjiti redovitim održavanjem i kontroliranjem sustava odvodnje, redovitim održavanjem i servisiranjem strojeva, zabranom skladištenja goriva i maziva na području gradilišta odnosno dovoženjem goriva u specijalnom vozilu s cisternom za gorivo te pretakanjem u radne strojeve na nepropusnom platou koji ima separator ulja i masti (na uređenom platou).

Izvođenjem predmetnog zahvata ne očekuje se značajan dodatni utjecaj na tlo od trenutnog, štoviše, nakon provedenog postupka sanacije bit će zaustavljeno daljnje onečišćenje tla.

Lokacija jame „Sovjak“ kao i zona utjecaja radova na sanaciji, ne nalazi se na **zaštićenom području** prema Zakonu o zaštiti prirode. Najbliže zaštićeno područje Geomorfološki spomenik prirode „Zametska pećina“, oko 2,5 km južno od lokacije jame „Sovjak“. Radovi na sanaciji jame „Sovjak“ neće imati utjecaj na zaštićena područja.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), planirani zahvat sanacije jame „Sovjak“ nalazi se izvan područja ekološke mreže. U sklopu pripremljenih radova planira se

provesti čišćenje terena, uklanjanje trave, drveća, šiblja i ostalog zelenila na predviđenim radnim površinama, što predstavlja gubitak postojećih staništa. Tijekom radova na sanaciji, veće prisustvo ljudi, rad mehanizacije i strojeva te povećanje prometa, za posljedicu će imati emisiju buke, prašine te moguće štetne plinove i neugodne mirise. S obzirom da se radi o površinama pod antropogenim utjecajem uz postojeću lokaciju onečišćenu opasnim otpadom i zatvorenog odlagališta komunalnog otpada, ovi utjecaji se mogu zanemariti. Hortikulturnim uređenjem (sadjom autohtonog bilja) i održavanjem svih površina na području zahvata nakon izvedene sanacije formira se nova zelena površina i potencijalno povoljno stanište za pojedine biljne i životinjske vrste, što je pozitivan utjecaj. Budući da je jama „Sovjak“ prije sanacije predstavljala opasno područje za živi svijet, konačna sanacija i zatvaranje jame „Sovjak“ dugoročno će predstavljati pozitivan utjecaj.

Tijekom provedbe sanacije, doći će do izravnih utjecaja na fizičku strukturu **krajobraza**, najprije uklanjanjem postojeće vegetacije, te formiranjem pristupnih putova i platoa s potrebnom mehanizacijom i postrojenjima za provedbu sanacije.

Zbog formiranja radnih površina i prisustva za to potrebne mehanizacije i postrojenja, prostor će privremeno poprimiti tehneni izgled gradilišta. Sadržaj jame „Sovjak“ će se isprazniti, a opasni otpad obraditi, nakon čega će se jama zapuniti inertnim materijalom prirodnog porijekla. Jama će se zatim zatvoriti gornjim brtvenim slojem sa sustavom odvodnje. Pritom će biti formirana blaga uzvisina nad bivšim prostorom jame, koja će se na kraju zatravniti, odnosno krajobrazno urediti sadnjom autohtonog bilja i vizualno uklopiti u okolni teren. Sve površine na prostorima uklonjenih objekata i manipulativnih površina će također biti krajobrazno uređene.

Nakon završetka radova u prostoru će ostati blagi brežuljak s obodnim kanalom, kojeg će biti potrebno adekvatno održavati. Iako će na taj način vrtača, koja bi u svom prirodnom stanju predstavljala vrijedan prirodni uzorak krajobraza, biti u potpunosti izgubljena, u odnosu na sadašnje vizualno, ekološki i ambijentalno degradirano stanje lokacije, opisana promjena će biti pozitivnog karaktera. Umjesto obilježja tehnenog karaktera, prostor će poprimiti suburbani karakter, primjereniji okolnom području.

Tijekom sanacije visoko onečišćene jame „Sovjak“ doći će do emitiranja dodatne **buke** u okoliš kao posljedica radova sanacije. Ova buka je ograničena vremenom trajanja sanacije i prestaje po završetku izvođenja iste. Uz poštivanje tehnološke discipline ne očekuje se značajan negativan utjecaj buke zahvata na okolna naseljena područja.

Postojeći pristup lokaciji zahvata je preko Ž5025 kroz Viškovo koja je zagušena, pogotovo u samom centru Viškova. Zahvat će generirati **promet** i od odvoza otpada s lokacije i dovozom inertnog materijala prirodnog porijekla koji će služiti za popunjavanje ispražnjene jame. Pri analizi podataka o količinama za transport i vremenskom razdoblju u kojem se taj transport planira obaviti zaključeno je da je kritično razdoblje 6 mjeseci punjenja jame „Sovjak“ inertnim materijalom prirodnog porijekla (110 000 m³). U vrijeme odvoza izvađenog otpada iz jame (plutajućih ugljikovodika i mekog katrana) planirana dinamika odvoza je oko 2-3 kamiona dnevno. U razdoblju punjenja jame dnevna količina inertnog materijala kojeg je potrebno dovesti iznosi 920 m³. Promet koji navedena količina generira iznosi 62 vozila (prosječna zapremnina kamiona 15 m³) po danu u jednom smjeru, odnosno 124 vozila dnevno (62 puna + 62 prazna). Unutar 16 satnog radnog dana to iznosi 8 kamiona po satu. Za očekivati je da će se promet intenzivirati u određenim razdobljima dana. Za potrebe sanacije koristit će se isključivo državna cestu D 427 kako bi se izbjeglo prometno zagušenje centra Viškova (kao i ostatka prometnice Ž 5025).

Za vrijeme sanacije lokacije doći će do nastajanja različitih vrsta **otpada** i to iz različitih procesa: tijekom pripremnih radova čišćenja terena, izgradnje prometno-manipulativnih površina i pratećih objekata za radnike, samog postupka sanacije, rada i boravka radnika na lokaciji, održavanja vozila i uređaja (dizalice, uređaj za dodavanje vapna...) te iznenadnih

događaja. Vrste otpada koje se mogu javiti uslijed navedenih procesa su neopasni te opasni otpad, građevni otpad i otpad od rušenja objekata, otpad na separatoru ulja i masti/taložniku i otpadni zasićeni GAC filter, otpadna ambalaža, apsorbenzi, adsorbenti, tkanine i sredstva za brisanje i upijanje, filterarski materijali i zaštitna odjeća, komunalni otpad te otpadna ulja i otpad od tekućih goriva. S obzirom da će se sve vrste otpada koje nastaju, prije predaje ovlaštenim sakupljačima, skladištiti na lokaciji prema propisima, ne očekuje se utjecaj od njegovog nastanka.

***Neželjeni događaji**, uzrokovani planiranim aktivnostima koji se mogu dogoditi na lokaciji zahvata, predstavljaju onečišćenje okoliša opasnim tvarima koje nastaju uslijed izlivanja/prosipanja ili požara. Do izlivanja/prosipanja može doći uslijed ljudske pogreške, tehnološke greške ili prirodne pojave. Požar se može pojaviti uslijed samozapaljenja, aktivnosti ljudi, rada motornih vozila kao i uslijed prirodne pojave.*

Ako se primjenjuju propisana pravila i predložene sigurnosne mjere zaštite uključujući mjere zaštite od požara i tehnološke eksplozije, vjerojatnost nastajanja neželjenog događaja svedena je na minimum.

Ministarstvo je u daljnjem postupku razmotrilo mišljenje Povjerenstva, primjedbe, prijedloge i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti i očitovanje nositelja zahvata putem izrađivača Studije na iste. Osim toga, razmotrilo je i navode člana Povjerenstva koji je dostavio izdvojeno mišljenje u smislu prihvatljivosti predmetnog zahvata. Slijedom razmotrenoga i primjenom propisa koji se odnose na predmetni zahvat, Ministarstvo je utvrdilo da zbog neutemeljenosti nije moguće prihvatiti primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti izložene tijekom javnog uvida, a koje se dijelom sadržajno podudaraju s navodima iz gore navedenog izdvojenog mišljenja:

- Što se tiče prijedloga za obustavom radova treba naglasiti da je navedeno mjerama već predviđeno s obzirom na rezultate praćenja stanja okoliša (monitoringa). Obustava radova u unaprijed određenom kalendarskom periodu (15.6-01.09) ne garantira da neće biti potrebno obustaviti radove u nekom drugom periodu ukoliko nastupe oni uvjeti koji iziskuju prekid radova, a koji su propisani mjerama zaštite okoliša. Iz navedenog je razvidno da period obustave radova ne treba unaprijed propisivati, već je propisana obveza dobrog praćenja parametara i primjena odgovarajućih mjera s obzirom da je moguće i van navedenoga razdoblja obustaviti radove, ali to ovisi isključivo o rezultatima praćenja stanja okoliša. Mjerama su propisani koraci koji se, obzirom na razinu koncentracija onečišćujućih tvari kreću od stalnog osiguranja vodenog zaštitnog sloja, koji konstantno priječi emisije u zrak, zatim aktiviranja topova vodene magle koji onemogućavaju širenje emisija izvan jame, privremenog zaustavljanja radova do uklanjanja uzroka onečišćenja, te u konačnici privremenog iseljenja stanovništva. Zaustavljanje radova samo temeljem kalendarskog razdoblja može produžiti utjecaje sanacije na okolno stanovništvo (buka, neugodni mirisi) koji su prisutni i tijekom izvođenja radova, a koji se u fazi izvođenja radova svode na najmanju moguću razinu kontinuirano primjenjujući propisane mjere zaštite. Dapače, obustava radova bez konkretnih rezultata mjerenja može izazvati upravo kontraefekt: ničim neće poboljšati kvalitetu života okolnog stanovništva, ali će produžiti period sanacije i time dulje negativno utjecati na stanovništvo i okoliš.
- S obzirom na konfiguraciju terena uz područje sanacije oko jame Sovjak (visinske razlike do 10 m), ograničen prostor unutar i izvan obuhvata zahvata sanacije kao i na tehnologiju sanacije i iskopa otpada iz jame (korištenjem dvije dizalice), nije moguće postupak sanacije vršiti u zatvorenom prostoru (radilo se o hali, balonu ili bilo kakvoj zatvorenoj građevini). Navedeno znači da je rub oko cijelog područja zahvata

potrebno temeljiti na istoj visini. Isto nije moguće izvesti u granicama postojećeg zahvata, već je zahvat potrebno proširiti na susjedne čestice, pa bi rješavanje imovinsko pravnih odnosa trajalo još nekoliko godina. Nadalje, morala bi se izgraditi vrlo visoka građevina (oko 15 m) iz razloga što unutar građevine rade dvije dizalice (a navedene dizalice imaju i zakretni moment pa bi građevina morala biti izgrađena dijelom i na susjednim česticama), a što također tehnički nije moguće. Nadalje, vrlo je upitno izgraditi ovakvu građevinu (balon) koja bi bila otporna na udare vjetrova. Kako se radi o zatvorenoj građevini unutar iste bi bilo potrebno izgraditi ventilaciju koja bi kompletan zrak vodila na biofilter. S obzirom na veličinu biofiltera jasno je da isti nema dovoljno prostora za smještaj unutar područja zahvata. Kako se radi o zatvorenoj građevini potrebno bi bilo riješiti protupožarnu i protueksplozivnu zaštitu ugradnjom posebnih uređaja, a što također na montažnoj građevini (balon) nije moguće. Također treba napomenuti da bi rad u ovakvom prostoru (agresivna atmosfera) tražio specifične mjere zaštite na radu, a što bi bitno produžilo rok pripreme i provedbe radova, a upravo okolno stanovništvo traži da se predviđeni rok izrade radova bitno skрати. U vezi prijedloga za izmještanje radnog platoa sa svim postrojenjima i uređajima u fazi predobrade katrana vapnom potrebno je napomenuti da će se predobrada provoditi samo za meki katran koji je u tekućem stanju, neprikladan za transport, a osim toga očekuje se da će se raditi o manjim količinama od ukupno predviđene količine mekog katrana za vađenje. Ukoliko se ustvrdi da je došlo do emisija onečišćujućih tvari u zrak predviđena je i instalacija dodatne opreme kojom bi se spriječile emisije onečišćujućih tvari u zrak. Iz tog razloga, premještanje jedinice predobrade na lokaciju zapadno od Sovjaka, udaljenoj od svih mjesta oko 700 m, ne bi imalo dodatnog utjecaja na kvalitetu zraka na samoj lokaciji vađenja jame. Dapače, premještanje lokacije predobrade 700 m od lokacije vađenja dodatno bi povećalo emisije u smislu većeg opterećenja od pojačanog prometa.

- Vežano za prijedlog o potrebi uspostave sustava praćenja sastava izvađenog otpada na način da se sav izvađeni otpad uzorkuje te da se podaci o sastavu otpada dostavljaju nadležnim institucijama, treba istaknuti da nema opravdanog razloga, ni zakonskog niti stručnog za uspostavom istog. Samim projektom predviđeno je da za sloj mekog katrana, kemijska ispitivanja reprezentativnog uzorka trebaju biti napravljena dva puta mjesečno. Predloženo je da se praćenje opasnog otpada provodi analizom reprezentativnog uzorka uzetog iz svakih 1.000 m³ (oko 1.000 tona) uklonjenih iz jame Sovjak, na temelju metode kompozitnog uzorkovanja, gdje se za svaki 100 m³ (100 tona, uzorak od 10 litara uzima i prikuplja u PE bačve od 120 kg (široki otvor), te ih se drži na propisani način kao reprezentativni uzorak za svakih 1.000 m³ (tona) otpada) za označavanje otpada na potvrdi o prijevozu (ADR). Budući da fiksna pravila o tome koliko je uzoraka/analiza potrebno nisu definirana ADR propisom, nacionalnim ili EU zakonodavstvom, važno je naglasiti da će konačni opseg analize odrediti u odnosu na konačnu obradu te će izvođač uzeti broj uzoraka koji smatraju potrebnim kako bi se utvrdila konačna obrada. Kao što je već rečeno projektom je predviđena dinamika, način uzorkovanja i analiza izvađenog otpada u skladu s Europskim sporazumom o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari (ADR - European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) koji je prenesen i u nacionalno zakonodavstvo kojima se moraju osigurati sve informacije potrebne za međunarodni prijevoz opasnog otpada izvan Hrvatske. Spalionice će također obavljati svoje kemijske analize kako bi mogli definirati odgovarajuće uvjete obrade u svrhu zadovoljenja graničnih vrijednosti emisija u zrak u svojim postrojenjima. Prema postojećim propisima analize moraju provoditi ovlašteni laboratoriji akreditirani od strane Hrvatske akreditacijske agencije. Samim tim nema opravdanog razloga da se posebno reagira na neke posebne sastojke koji možda nisu

ispitani u prethodnim istražnim radovima. Pročišćene otpadne vode također će se morati ispuštati u skladu s Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije otpadnih voda (NN 80/13, 43/14, 27/15) odnosno vodopravnim uvjetima Hrvatskih voda.

- Vezano uz prijedlog o uspostavi sustava video nadzora nad izvođenjem radova kao sigurnosnog monitoringa s mogućnošću prijema on-line prijenosa u nadležnim službama treba istaknuti da imajući u vidu samu problematiku zaštite okoliša nema opravdanog razloga, ni zakonskog niti stručnog za uspostavom istog. Sanacija jame Sovjak provodit će se sukladno Zakonu o gradnji (NN 153/13), koji propisuje cijeli niz sudionika u gradnji odgovornih za izvođenje i nadzor radova sukladno ishodenim rješenjima, dozvolama i svim zakonskim aktima. U mjerama zaštite od ekoloških nesreća propisana je mjera "zabraniti ulazak neovlaštenim osobama na lokaciju te provoditi kontrolu ulaska na lokaciju zahvata sanacije." Međutim, iz sigurnosnih razloga te zbog velikog interesa javnosti za ovaj zahvat investitor isto može definirati u okviru natječaja za izvođača radova.

Kod određivanja **mjera zaštite okoliša (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona o zaštiti okoliša, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Mjere zaštite tijekom pripreme i projektiranja

Opće mjere, mjera 1. propisana je u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom 9. Zakona o gradnji (NN, broj 153/13) i člankom 40. stavkom 2. točkom 2. Zakona o zaštiti okoliša (NN, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15). Mjera 2. je u skladu je s člancima 11. i 44. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i člankom 5. Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 23/14 i 51/14).

Mjere zaštite zraka 3. 4. i 5. u skladu su s člancima 5. i 37. Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14).

Mjere zaštite voda u skladu su s člancima 5. i 40. Zakona o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14).

Mjera zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti 10. je u skladu s člankom 49. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15). Mjere 11. i 12. su u skladu s člancima 4. i 7. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13).

Mjera zaštite od ekoloških nesreća 13. je u skladu s člancima 7., 10. i 12. Zakona o gradnji (NN 153/13). Mjera 14. je u skladu s člankom 10. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/15), člancima 8., 10. i 133. Zakona o gradnji (NN 153/13) i člankom 28. Zakona o zaštiti od požara (NN 92/10).

Mjere zaštite od prometnog opterećenja su u skladu s člankom 17. Zakona o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14).

Mjere zaštite tijekom sanacije

Mjere zaštite zraka 3.-5. u skladu su s čl. 42. Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14).

Mjera 6. je u skladu s čl. 5. i 10. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12).

Mjera zaštite voda 9. propisana je u skladu s člancima 60. i 63. Zakona o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14). Mjera 10. propisana je u skladu sa stavkom 3. članka 4. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisije otpadnih voda (NN 80/13, 43/14, 27/15). Mjera 11. sukladna je članku 40. i članku 67. Zakona o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14).

Mjere zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti su u skladu s člancima 4. i 7. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13).

Mjere gospodarenja otpadom su propisane u skladu s člancima 9., 11., 44., 45. i 47. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) te člancima 4, 5. i 9. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14).

Mjere zaštite od buke su u skladu s člancima 3., 4. i 5. Zakona o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13 i 153/13) te člankom 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04).

Mjere zaštite od ekološke nesreće temelje se na članku 10. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15), a u skladu s člankom 10. i 25. Zakona o zaštiti od požara (NN 92/10).

Mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja temelji se na člancima 18. i 19. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 114/11).

Nositelj zahvata se člankom 142. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša obvezuje na **praćenje stanja okoliša (B)** posredstvom stručnih i za to ovlaštenih pravnih osoba, koje provode mjerenja emisija i imisija, vode očevidnike, te dostavljaju podatke nadležnim tijelima, a obavezan je sukladno članku 142. stavku 6. istog Zakona osigurati i financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

Program praćenja kvalitete zraka u skladu je s člankom 37. Zakona o zaštiti zraka (NN 110/11, 47/14), te Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12).

Program praćenja stanja kakvoće vode u skladu je s člankom 60. Zakona o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14) i s člankom 4. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisije otpadnih voda (NN 80/13, 43/14, 27/15).

Obveza nositelja zahvata pod točkom II. ovog Rješenja proizlazi iz odredbe članka 10. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, kojim je utvrđeno da se radi izbjegavanja rizika i opasnosti po okoliš pri planiranju i izvođenju zahvata moraju primjenjivati utvrđene mjere zaštite okoliša.

Točka III. izreke ovog Rješenja utemeljena je na odredbama članka 142. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša, nositelji zahvata podmiruju sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš (točka IV. ovoga rješenja).

Rok važenja ovog rješenja propisan je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona, dok je mogućnost produljenja važenja ovog rješenja propisana u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona (točka V. ovoga rješenja).

Obveza objave ovoga rješenja na internetskim stranicama Ministarstva utvrđena je člankom 91. stavkom 2. Zakona o zaštiti okoliša (točka VI. ovoga rješenja).

Da bi se ocijenilo da predložene mjere zaštite okoliša za sanaciju lokacije visoko onečišćene opasnim otpadom (crna točka) „Sovjak“ u općini Viškovo proizlaze iz zakona, drugih propisa, standarda i mjera koje nepovoljni utjecaj svode na najmanju moguću mjeru i postižu najveću moguću očuvanost okoliša, temeljem članka 76. stavka 4. Zakona o zaštiti okoliša proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš prije izdavanja lokacijske dozvole. Osim toga, sukladno članku 76. stavku 2. istog Zakona u provedenom postupku procjene utjecaja na okoliš sagledani su mogući nepovoljni utjecaji na sastavnice okoliša (vode, zrak, biološka i krajobrazna raznolikost), opterećenje okoliša (buka, otpad, promet, svjetlosno onečišćenje) te međuutjecaji s planiranim i postojećim zahvatima na području mogućeg utjecaja. Stoga je na temelju članka 89. stavka 1. Zakona odlučeno kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Rijeci, Korzo 13, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).



DOSTAVITI:

1. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Radnička cesta 80, Zagreb (**R - s povratnicom**)

NA ZNANJE:

1. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Republike Austrije 20, Zagreb
2. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Riva, Rijeka
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
4. Pismohrana u spisu predmeta, ovdje